Ч. 12. (9.843) Львів, четвер 14. вересня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік XL.

ДІЛО

Виходить щоденно рано.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса тел.: „Діло—Львів".
Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол.
Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
Місячно в краю 2000 Мп.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Німеччині 300 н. марок, Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч корон, Румунія 50 лей. Болгарії 50 левів, Австрії 2.500 мп. Зміна адреси 100 мп.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 80 Мп.

Видає: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО". Начальний редактор: ФЕДЬ ФЕДОРЦІВ.

XXIV. **КОНОПЛІ?!** 2—4

Пояснення на стороні 7.

Львів, 13. вересня 1922.

Перед невідомим майбутнім. Не все в польській державі мається гаразд. Серед розгойданого моря самозрозумілих quasi патріотичних вигуків польської преси, поміж самозапевненими твердженнями націоналістичних проводирів польської політичної думки, що Польща все переможе, все переборе, знаходимо часами, правда не так часто, в польській пресі тверезі голоси, які з трівогою спиняються над непевними й загрожуючими симптомами сучасної польської дійсности.

У вступній статті краківської „Nowej Reformy" надибуємо ряд характерних признань відносно того непевного, недержавного характеру, який здобуває виборча кампанія на польському селі. Агітація виборча, о скільки вона торкається земельної реформи, підкреслює газета, здобуває виразно демагогічний характер. Чим далі до центру і до сходу Польщі, тим більш радикальний характер здобувають селянські гасла. На схід від Висли і Вислока кидають кличі цілком горячкові й непримиримі. В колишній конгресівці виявляється це загалом сильніще, ніж в Галичині, а найсильнійше помічається це на кресах східних, правдоподібно під впливом атмосфери, що панує в Росії. З уст осіб, що заслуговують повної віри, ми дізнаємося, що гасла П. С. Л. (лівиці й правиці) дуже лагідні в порівнанню з Визволенєм і „Sztandarem chłopskim", а ті знов таки дуже лагідні в порівнанню з гаслами прихильників кс. Оконя, того колишнього вихованця народової демократії, який агітує виключно на теренах східної частини бувшого Королівства, — цілком не перебираючи в засобах, як здібний учень своїх давних протекторів".

Нас не цікавлять на разі ті висновки, які робить з цих фактів газета. Нас мало обходить рожевий оптимізм краківського часопису, який вірить, що все це укладеться гарно й відповідно до державних потреб Польщі. „Блаженний, хто вірує". Нам важні факти, факти підкреслені й зазначені самими Поляками, в польській пресі, яких ніхто не має права підозрівати в тенденційности, відносно своїх висших справ.

А ці факти ще раз стверджують й зміцнюють ті твердження, які доводилося висловлювати нам не один раз. На глиняних ногах збудоване те державне тіло, що має на підставі польської статистики — поруч з 70 відсотками Поляків до 30 відсотків инших націй. Ті політичні польські групи, які мусіли би мати провід в державі, які мусіли би забезпечити її міць й силу, ті групи в своїй переважаючій більшости не можуть піднестись над гаслами вузькопартійними до розуміння потреб загально-державних. Звертаючись до селянських мас, які складають основу держави, вони не можуть дати їм нічого, крім дешевої демагогії, не можуть запропонувати їм жадної реальної політичної програми, пристосованої до їх потреб. Та й не може бути це дивним, о скікьки всі ці групи в своїй більшости поза зовнішньою quasi демократичною маскою заховують реакційну, шляхоцьку суть. І це виявляється кожен раз, коли польським політичним групам доводиться ставать до ширшої політичної акції. Це має місце тепер, як констатує краківська газета, коли стали польські партії до виборчої акції.

При цих невтішних авспіціях, які стоять перед польськими партіями на їхній суто-польській теріторії, тільки смішними й наївними можуть видаватись нам всі заборчі пляни й претенсії польського громадянства на те, що їм не належало і не належить. Ми можемо тільки з спокійною усмішкою дивитися на це, бо знаємо, що при державних здібностях, виявлених Поляками, ці їх претенсії великодержавні є лише порожньою фантазією, неадійснимою мрією.

„Щоб запевнити мир Середній Европі".

Протокол засідання представників держав, що скликали конференцію в Ґенуї з 10. липня 1922; дискусія про Сх. Галичину.

Римський „Corriere diplomatico consolare" з 30. серпня 1922. приносить текст тайного протоколу із засідання представників великих держав, посвяченого галицькій справі. Подаємо цей текст у дослівнім перекладі:

П. Шанцер (Італія) реферує, що Делеґація Національної Ради Східної Галичини, з осідком у Відні, опираючися на 91. артикулі сен-жерменського договору, просила, щоби питання Східної Галичини розглянули Делеґації держав Антанти спільно з галицькими експертами на конференції в Генуї, і щоби запросити галицьке правительство о виделеґовання своїх представників на генуенську конференцію.

Делеґація Української Національної Ради вислала до першої комісії ноту (прилога Ц) з протестом проти польської окупації та з проханням вирішення конференцією міжнародного становища Східної Галичини.

Відносно того самого питання, президент конференції одержав також численні телеграми від кольоній Українців передовсім з Америки, якими вони протестують проти метод, принятих Польщею на території, повіреній її адміністрації. П. Шанцер ставить внесення, щоби розгляд цього питання передати Найвищій Раді.

Барту (Франція) принимає в принципі; в кождім разі сен-жерменський договір постановлює, що головні усоюзнені держави будуть уповажнені рішати про долю Сх. Галичини. Він не бачить жадної причини зміняти в чім небудь постанов істнуючого договору.

П. Льойд Джордж (Велика Британія) замічає, що це питання є в завішенню від більш як трьох літ та що воно постійно загрожує мирови Центральної Европи.

Коли конференції не вдасться довести до порозуміння з Росією, теперішнє положення Сх. Галичини — по його думці — дасть ріжного рода претексти Росії до інтервенції в справі Польщі. Він пригадує, що три четвертих населення Сх. Галичини є української народности; вони є того самого походження, мають ту саму мову, ту саму релігію що мешканці України. Поляки держать цей край лиш завдяки окупаційній силі. Найвища Рада на своїх засіданнях в Парижі, висказалася кілька разів проти домагань Польщі в цій справі; одначе Польща зовсім не зважала на рішення усоюзнених держав і далі окупує військово цей край проти волі населення. Є неможливим — запевнює Льойд Джордж — щоби конференція не занималася таким проблемом та щоб під покришкою, начеб та справа належала до усоюзнених держав, відкладати її розгляд з дня на день. Зрештою, виміна думок між усоюзненими державами не являється ні легкою, ні можливою в найблищому часі. Найвища Рада, коли зійдеться, буде обговорювати — як кажуть — лише питання репарацій. А колиб пропоновано передати це питання Союзови Народів, були би піднялися голоси, що це питання не належить до нього, а до Найвищої Ради. Треба вже раз покінчити, заявив бесідник, з тим безнастанним відсиланням задля простих питань процедури, бо є певним, що в Европі не буде мира так довго, доки так важний проблем не буде дефінітивно вирішений. Зі своєї сторони Льойд Джордж є рішений піднести це питання перед самою конференцією, на слідуючім пленарнім засіданню. Тому він не може прилучитися до пропозиції п. Шанцера, відсилати це питання до Найвищої Ради.

П. Шанцер (Італія) пригадує, що засідання було скликане передовсім длятого, щоби розглянути, які питання мали піти на денний порядок конференції. Лучається так, що якась делеґація домагається поставлення якогось питання на денний порядок; Шанцер думає, що серед таких умов засідання не може спротивитися ставленню таких питань.

Льойд Джордж (Велика Британія) додає для підпертя своєї тези, що одною з найважнійших цілей генуенської конференції, це установлення мира в Европі. Це основний предмет резолюції в Кан. Як можна привернути цей мир, коли така територія як Сх. Галичина находиться під режімом військової окупації.

Барту (Франція) дивується, що Шанцер вертає знов до свого внесення. Атже вирішено, що конференція має придержуватися програми, наміченої за спільною згодою. Барту не противиться тому, щоб Льойд Джордж робив свої заміти на пленарнім засіданню підчас загальної дискусії. Але неможливо допустити, щоб на бажання якоїсь делеґації додавано до вже установленого денного порядку нове питання.

Шанцер (Італія). Відповідаючи на заміти Барту, пригадує, що арт. 2. денного порядку, установленого в Кан, подає як предмет генуенської конференції шукання відповідних способів для привернення мира на трівких основах; — дебата, що розвинулася відносно Сх. Галичини, зводиться в основі до питання інтерпретації: чи поладнання справу Сх. Галичини — можна зачислити між відповідні способи для привернення мира на трівких основах? Є можливо мати що до цеї точки ріжні думки. Та якаб не була відповідь, вона не могла би бути авторитативна. Коли такий уповноважений делеґат, як Льойд Джордж є думки, що розгляд цеї справи входить в цей артикул денного порядку, то Шанцер уважає, що тяжко тому спротивитися. Зрештою Льойд Джордж означить правдоподібно близче зміст своєї пропозиції.

Л. Джордж (Велика Британія) думає, що пропонуючи розгляд справи Сх. Галичини, він не жадає ніякого додатку до денного порядку. Треба дійсно зауважити, що проблеми, намічені в арт. 1. денного порядку, установленого в Кан: „розгляд способів перевести в дійсність принціпи резолюцій в Кан", були аж до нинішнього дня одинокі подані на конференцію.

Натомісць арт. 2. „установлення европейського мира на тривких основах" не був ще розглянений.

Льойд Джордж не жадає, щоби справу Бесарабії, України і т. д. ставлено на денний порядок конференції, він тільки домагається, щоби приступити до арт. 2. денного порядку в Кан. Аж тоді, коли цей артикул піде під дискусію, він підійме питання, які на його погляд торкаються европейського мира. Не можемо — закінчив він — вертати до денного порядку установленого в Кан; неможливо вибирати з цього денного порядку сякий або такий артикул по вподобі кождого. Ба що більше, питання Сх. Галичини є одною зі справ, намічених не тільки в арт. 2., але також у арт. 3: „основні умови для при

Пр. 274/22. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст часопису „Діло" ч. 7. з дня 8. вересня 1922. в артикулі під заголовком „Автономія" в уступах: від слова „після" до слова „студентами", від слова „але" до слова „Польщі", від слова „що" до слова „подлу" містить в собі єство злочину з § 65 з і 6 з. к. узнав доконану в дни 7. вересня 1922. р. конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493 п. к., заказ дальшого розширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторови тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найблищім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. грудня 1852 Д. п. д. № 6 ех 1863, а іменно засудження за переступство на гривну до 400 Мп. — Львів, дня 7. вересня 1922. (Підпис нечиткий).

„ерження довіря без нарушування істнуючих договорів".

Барту (Франція) хотів би замітити, що все входить у все і що як би іти вірно за внесенням Льойда Джорджа, то виринулаб небезпека піддати під розгляд конференції цілу карту Европи. Така консеквенція, очевидно, недопустима. Ось чому на випадок, як Льойд Джордж уважає просто потрібним застерегти собі право передати справу наново підкомісії, Барту не має нічого проти цього. Зате він поборював би весь проєкт резолюції, котрий змагав би до негайного поставлення на денний порядок конференції справи Сх. Галичини.

Льойд Джордж (Велика Британія) не домагається, щоб цю справу поставити на денний порядок, він просто жадає, щоби конференція приступила до дискусії над арт. 2 і 3 денного порядку в Кан. Він пригадує, що три питання торкаються европейського миру, крім питань які тепер дискутуються з Росією: справа Бесарабії, яку конференція з певністю мусить обговорювати, справа Сх. Галичини й Литви. Без ніякого сумніву поладнання сих трьох питань є необхідно потрібне, щоб запевнити мир у Середній Европі, бо коли ті справи не будуть вирішені дорогою порозуміння, не буде мира в цих краях і одного або другого дня грозить там вибух конфлікту з тої причини, в який всі европейські держави будуть менше або більше замішані.

Коли переговори, навязані з російською делегацією розібються, є певна річ, — заявляє Льойд Джордж — що поважне замішання треба передбачити в цих краях з тої причини, що кожда з тих трьох справ дає червоній армії претексти, а навіть управнення до інтервенції. Ось чому є основною конечністю, коли мається волю в Европі, поладнати ці спірні справи. Льойд Джордж вовсім не домагається піддати цю всю карту Европи новому розглядови, він тільки жадає розгляду цих трьох проблєм, які з бігом найблизчого року грозять на випадок невирішення, заколотити европейський мир. Промовець підчеркує це, що підчас двох або трьох років держави не були абсолютно в силі вирішити ці справи; вони не знали нічого більше, як тільки відсилати їх від одного органу до другого, просто тому, щоб їх позбутитя. Треба дійсно ствердити, що мимо всіх зусиль ці проблєми істнують далі. Льойд Джордж приймає зовсім пропозицію Барту, на основі якої при обговорюванню арт. 2 і 3 постанов денного порядку першою комісією, він зможе підносити ці питання. На випадок, як би він не осягнув дискусії над тими справами на пленарнім засіданню, він видвигне їх перед обличям цілого світа.

Барту (Франція) приймає стрічу „ранд-ву", яке йому дає Льойд Джордж перед обличям цілого світа. Він додає, що на його погляд підкомісія має вирішувати про це, чи вирішення остаточного державного становища Сх. Галичини входить в програму генуенської конференції. Поки що він уважає потрібним зазначити, що він сам — так само зрештою як Льойд Джордж — застерігає собі всі права що до свого становища.

Шанцер (Італія) думає, що виміна поглядів, яка тепер наступила, довела до самозрозумілого висліду, що підкомісія першої комісії буде мати обовязок вирішити, чи справа Сх. Галичини входить в програму конференції.

Постановлено, що підкомісія першої комісії вирішить, чи справа Східної Галичини мусить бути втягнена між ті справи, які по думці арт. 2 і 3 порядку дня установленого в Кан. мусять мати місце в програмі генуенської конференції.

Шліть жертви на будову памятника на могилі Леся Мартевича до Пов Тов-а Кредитового „Віра" в Раві Руській.

вістника. Президія складається з голови проф. Біднова, секретаря Трелета й скарбника Грабова а зараз перебуває в адміністративній висилці Польщі. В листі заявляється, що ініціятори з огляду на свою висилку мусіли припинить свою підготовчу роботу по виданню газети.

Новий епископ луцький.

3-го вересня в Почаївській Лаврі собором Епископів хиротонисовано на Епископа о. Архимандрита Олексія (Громадського), якого іменовано Епископом Луцьким, вікарієм Еписк. Волинського. При врученню жезла новому Епископові, Митрополит Георгій в своїй промові підчеркнув, що він новий архипастир має пасти „словесне стадо", якому імя — Українці; слово, яким користується український нарід, є мова українська, що новий Епископ, в походження Українець, повинен це добре розуміти і в своїй пастирській діяльности відповідно до цього застосуватись. — „У. Ж."

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередню свою адресу.

Грецько-турецька війна.

Греки палять міста.

Пат. подає в Бордо:

Звідомлення головної турецької кватири доносить, що на приказ начального вожда грецьких військ спалено місто Ушаге як також всі містечка в тій области. Втрати нанесені пожежою величезні.

Вирізують Турків.

З Женеви доносять, що Червоний Крест предложив Раді Союза Народів телеграму, яка доносить про нечувані знущання Греків над мешканцями воєнних областей. Відступаючі грецькі війська вирізують масово мирне турецьке населення. Супроти цего заявив Червоний Хрест, що не приймає на себе відповідальність за можливі репресії зі сторони турецької армії.

Рада Союзу Народів відпов'ла, що в тій справі видано вже обом воюючим сторонам відповідні інструкції.

Проклямація грецького короля.

Аг. Аваса доносить, що грецький король Константин видав до грецького народу проклямацію, де заявляє, що останні нещастя не зменшують вартости грецької армії, яка побіджала через 10 літ. Король впевнює, що поступатиме згідно з конституцією і з інтересами народу.

Турки святкують побіду.

„Дейлі Мейл" доносить з Царгороду, що Турки влаштували там великий святочний похід з нагоди побіди турецької армії. Мечети ілюміновано. В Гаджія Софія відбулося святочне богослуження при участи більше чим 70.000 осіб. На богослуженню був також присутний турецький престолонаслідник.

Лемнос базою англійської фльоти.

Аг. Райтера доносить, що в Царгороді надіються відходу грецьких військ з лінії Чатальджі і области Тракії. Операційною базою англійської фльоти буде правдоподібно остров Лемнос.

Турецькі предложення.

„Таймс" доносить, що Мустафа Кемаль Паша предложив, щоби делєгати міжсоюзної комісії в Царгороді і головний вожд грецької армії стрінулись з ним, в ціли обговорення умов розєму. Командант армії, що прибув до Смирни вповняв, що не дійде до масакри. Денники подають, що в урядових кругах вважають положення як дуже важке. Згадані круги думають, що за всяку ціну треба удержати один міжсоюзний фронт.

Справа венецької конференції.

Пат. доносить, що італійський посол в Парижі передав французькому урядови ноту з проханням предложити Росії участь в конференції у Венеції. На ту конференцію має вислати своїх представників також Греція і Туреччина. Заданням венецької конференції буде обговорити мирові умови. Подібну ноту вислано також до грецького уряду. Щойно після згоди всіх інтересованих буде визначений речинець конференції. Таку саму акцію повели в тій справі у союзників представники ангорського уря-

З Волині.

В справі кандидатур до сойму.

Для обговорення кандидатур до сойму відбувся у Луцьку 10. вересня зїзд виборців; крім цього має бути в сій справі в ближчому часі скликаний окружний волинський зїзд після порозуміння окремих повітів між собою.

Вислана редакція.

„Українське Життя" містить листа до редакції през дії ініціятивної групи по виданню Волинського

КЛИМ ПОЛІЩУК.

„ОТАМАН ЗЕЛЕНИЙ"

на стерницьку української критики.

(Продовження.)

„Вся повість читається так мовитиб, одним духом, ніби як вода пється з кришталево-чистого джерела".***)

Инакше дивиться на „Зеленого" галицький полковник М. Д., який натіть, написав „рецензію", ****) в якій „фактично" намагається доказати, що Зелений був звичайним собі ворохобником. Відомий факт розходження Зеленого з Головним Отаманом в поглядах, що до скликання „Трудового Конгресу" і виступ Зеленого проти Головної Команди, що стався в наслідок спроби обезброєння Зеленого, п. М. Д. приточує до слідуючого:

„На примір історія з „Переяславським дячком", який бутьто би мав бути розстріляний чи повішений Зеленовцями, за те, що пристав до повстанців у надії наживи, зовсім суперечить подіям (?) Зеленого в Кагарлику, з початком (між 1—10.) марта 1919 р., а саме: Зелений на чолі з Трипільчанами й Ржищанами, напав на м. Кагарлик — дуже богате в хліб й сахар, мимо того що в Кагарлику була своя республика, себ-то зорганізована ціла волость, яка не признавала большевиків, а лише уряд У. Н. Р., Зелений не ввійшов з Кагарличанами в контакт, а наоборот — силою заняв містечко й вивозив хліб й сахар з цукроварні до своєї столиці — Трипілля"...

Про політичну приналежність і переконання Зеленого, цей же полковник каже так:

„Зелений ніколи не виявляв ясно своїх партійних поглядів. Виступав проти кожної влади, яка лише була на Україні в 1918 і 19 року".

Що до „партійних поглядів", то Зелений хилився до есерів, але, равом з тим, непогоджувався з ними на пункті „соціялізації землі" т. зв., „парляментаризму". Його ідейні стремління накреслені в мому романі на 73-ій сторінці.

„Колись наш нарід управляв собою вічами і так навіть князів собі обірав! Будемо і ми управляти самі собою так, як управляли наші предки і виберемо з поміж себе одного, який буде нашим отаманом"..

Подібні тенденції ще й досі панують на просторах Української Землі, з чим ніяк не хочуть лічитися наші політики, майструючи свої рецепти до „врятовання Батьківщини". І той факт, що Зелений не приймав пропозиції Головного Отамана „влитися в регулярне військо" в літку 1919 р., свідчив про те, що Зелений далеко ліпше передбачав можливість конфлікту з „білими", ніж Камянецький уряд, а тому бажав мати власну руку, тим більше, що дуже добре знав „державні" порядки і знав, що осінь може бути трагічною.

Про це полковник М. З., говорить так:

„Коли літом 1919 р., армія У. Н. Р., й Галицька армія зайняли більшу часть Київщини, Зелений находився тоді в Христинівці. На пропозицію Головного Отамана Петлюри — влитися в склад армії У. Н. Р., Зелений відказався. Я лично при тому був, коли Зелений заявив от. Тютюнникови в Христинівці: „З вами я не буду лучитись. Мої козаки проти цього і я мушу бути з ними. Проти вас пока (?) не піду, а дальше будемо бачити"... Слідуючого дня Зелений зняв свій отряд і двинув на Київ. Галицька армія тоді саме доходила до Київа. Зелений скористався з того й понад Дніпром, лісами та ярами, якими так богате побережжа, всунувся в Київ. Зелений строїв собі претенсії до здобуття Київа,. Булаб, може друга політична авантура, як і в часи Директорії, але Деникінці перешкодили"...

„Деникінці перешкодили"... Це правда, як правда і те, що Зелений на таку „авантуру" не піддавався, не дивлячись на те, що його особливо енергійно намовляли до цього деякі есери, бувші члени уряду Директорії. На той випадок столицею „мужицької держави" мав бути не Київ, а Трипілля і коли я про це говорив у своєму романі лище натяками, то тільки тому, що про це ще не настав час говорити в подробицях. Про наступ Зеленого на Київ у літку 1919 р., говорю в розділі „Великий Здвиг".

Трохи инакше говорить про Зеленого п. ґенерал хорунжий ген. штабу М. Капустянський:

„Цікаві бої точилися за посідання Білою Церквою. 24. VIII. 6 та Запоріжська дивізія захопила Білу Церкву. Після бою сюди прибув ком. ґрупи зі своїм Штабом. До Б. Церкви наближався й партизанський загін от. Зеленого.

„В цей час в Штабі Запоріжської ґрупи були отримані відомости, що зі сходу з боку Квіткового(?) на Б. Церкву насовується трьохполкова большевицька бригада з бронепотягами.

„Полк. Сальський вживши ріжних хитрощ, — (не думаю, щоби Зелений не розумів їх? — К. П.) — нарешті умовив таки от. Зеленого, щоб він взяв активну участь в обороні Б. Церкви, та погодився тимчасово підлягати розпорядженням Штабу Запоріжської групи. За це пообіцяно партизанам передати увесь вогнеприпас, що поведеться захопити у ворога в бою.

„25. VIII. червоні вдерлися в Б. Церкву, їм з фронту дали добру одсіч Запорожці, а на большевицькі обози гураґаном зі своїми повстанцями налетів от. Зелений. Там було чим поживитися. Швидко поле вкрилося ворожим трупом. Червоних було розбито в щент.

„В наші руки впала значна військова здобич: бронепотяги, гармати, кулемети та инше.

***) „Західний Стрілець", (Каліш-табор), ч. 9. 1922 р.

****) Цитую в рукопису.

ду. Ангора не поставить домагань, які не будуть можливі до принятте, скінчеться конференцію в другій половині вересня.

На ній грецький кабінет.

Аг. Аваса доносить, що кабінет Тріянта Філякоза зложив вже присягу. Новий премієр обняв теку міністра війни і мореплавства. Теку міністра закордонних справ обняв Кальогеруполос, а міністром внутрішних справ став Бусц.

Погорот побіджених.

Пат. доносить, що до порту в Пірею причалив перший корабель зі Смирни, що віз грецьке військо. В Греції спокійно.

Англійські війська на побережу моря Мармара.

Аг. Аваса доносить з Ангори, що вістка про появу англійських військ на побережу моря Мармара викликала в Ангорі велике здивовання. Круги ангорські думають, що згадана окупація може потривати тільки до часу приходу військ кемалістів.

Папа в обороні духовенства в Малій Азії.

„Польряд“ доносить з Риму, що папа звернувся до французького уряду з проханням приняти на себе охорону духовенства в Малій Азії.

Памятайте про пресовий фонд „ДІЛО“! Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Діла“.

слідок кризи, викликаної не з економічних причин, але через н е здарність і безголовя н а ш и х у р я д і в , у Варшаві і на Горішньому Шлеську“.

Все те дало привід до заворушень.

„Ті катовицькі події — це грізне memento. Власти до нині не здають собі справи з того, чим є Горішний Шлеськ, не розуміють ані тамошних потреб, ані психіки горішньо-шлеського робітника. Робітниче населення годовано святами, парадами, богослуженнями, військовими шапками, а забуто про головну справу, про хліб і можність праці“.

Вовчий апетит.

„Rzeczpospolita“ подає свою оцінку ризького трактату й цінний матеріял для оцінки польських забаганок й претенсій що до наддніпрянської України.

„Ми знали добре — пише газета, що на Поділлі, особливо в проскурівському і камянецькому повітах, зосталось багато осель Мазурів, яких не залило ще українське море, останки кольонізації Любомирських з XVIII. ст., що останe там в помітній мірі католицька Минщина і Витебщина з польськими хуторами, та тут і там розсіяні оселі, нерідко чисто польські.

Кордон начеркнений ризьким договором не тільки не з дновідає т. зв. лінії рівноваги польсько-російських інтересів, опертій на етнографічних даних і польському стані посідання, але помимо відбгав, головно на півдні, від лінії запроектовної польським Народовим Комітетом в Парижі“...

Ці вовчі апетити наших сусідів висловлюються не тільки в пресі, але, як маємо інформації, є круги, які думають про переведення очеркнено анексіоністичних плянів в діло.

ВП. Передплатників в Чехо-Словаччині просимо отсим складати передплату за наш часопис в Банку Чеських Легіонів в Празі на конто Видавн. Спілки „Діло“ у Львові, а нас повідомити листівкою. — *Адміністрація.* 1—4

Преса.

Французькі часописи про наше становище.

„Ere Nouvelle“ оголошує резолюцію конгресу української трудової партії з протестом проти виборів в Східній Галичині. Редакція тої газети зазначує, що польська прокураторія сконфіскувала цю резолюцію. Автор статті констатує, що населення Східної Галичини ніколи не згодиться на автономію. Національна Рада з урядом Петрушевича є на думку редакції „Ere Nouvelle“ дійсним представником і владою Східної Галичини. Цей уряд домагається унезалежнення свойого народу і не годиться на яку небудь федерацію з Польщею.

„Rzeczpospolita“ цитуючи ту статтю, додає, що резолюція Української Національної Ради є всім відома, але „руске“ населення, а Петрушевич не є одно і те саме.

Французи про Східну Галичину.

„Petit Parisien“ помістив протест Української Національної Ради проти виборів у Східній Галичині і широко обговорює східно-галицькі питання з прихильною для Україн ців тенденцією.

„Polnische Wirtschaft“.

З приводу катовицьких заворушень пише „Дзєннік Людови“:

„По зайняттю частини Гор. Шлеська, признаної Польщі, не зроблено ніяких заряджень, щоби уможливити населенню життя. З разу мали ми апровізаційні труднощі, а тепер грошеві. Одні і другі викликали слушне обурення населення, яке найшло свій вираз в масових маніфестаціях, тут і там дійшло до сутичок з поліцією і військом.

Центральний уряд у Варшаві як і воєвудство в Катовицях, ведені енперівським діячем Римером, не змогли управильнити так важної справи, якою є запровіянтування так густо заселеної примислової території. Від довшого вже часу нема на Шлеську муки, бараболі і цукру, дається відчувати недостача мяса; в наслідок того дорожня зросла до того, що робітниче населення, сотки тисяч копальників і фабричних робітників попало разом з родинами в нужду.

Крім цього недостає відповідного залізничого табору, безголовя, яке панує в катовицькій залізничій дирекції, усе впливає на те, що до буваний у велитенській скількости уголь не може бути вивезений з копалень. На т. зв. бальдах лежить около 60 тисяч вагонів вугля, на залізничих стаціях стоїть около 20 тисяч вагонів, наладованих вуглем, якого одначе зівсім не можна вивезти. Заряди копалень грозять, що обмежать продукцію. Тисячам робітників грозить голод, а це в на-

З хроніки лихоліття.

Rawa ruska dnia 28. sierpnia 1922.
Do
Mikołaja Tywończuka
w Szczepiatynie.

Urząd Wojewódzki we Lwowie reskryptem z dnia 10. sierpnia 1922. L. 3879|II|3 oznajmił, że nie zezwala na mocy § 6. lit. a. ustawy austr. z dnia 5. maja 1869 Dz. u. p. N-ro 66, na zawiązanie w Szczepiatynie Stowarzyszenia „Czytelnia Proświta“ ponieważ niema dostatecznej rękojmi, że działalność stowarzyszenia obracać się będzie w granicach przewidzianych projektem statutu.

O tem P. niniejszem zawiadamiam z wezwaniem do ścisłego zastosowania się, przyczem zwracam P. uwagę na postanowienie karne, zawarte w § 9. powyższej ustawy.

Starosta
(Підпис нечиткий.)

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.060 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

З польських справ.

„Ad acta“.

З Варшави доносять до львівської „Хвилі“: З інформацій, які має наш кореспондент, виходить, що проєкт автономії для трьох воєвудств Східної Галичини, опрацьований кабінетом Новака найде в соймі похорон першої кляси.

Ця вістка не заскочить нікого, що орієнтується в наших парляментарних справах. Правиця разом зі Скульщиками і міщанами противиться якій небудь самоуправі для Східної Галичини, а крайна лівиця, зложена не тільки зі соціялістів і тугутовців, але що, впрочім в повні зрозуміле, з жидівського клюбу і Союза німецьких послів, вважає проєкт п. Новака половинним і неможливим в тій формі до приняття.

В результаті відкинення соймом урядового проєкту з місця в І. читанню, являється безсумнівним.

Щоби оминути подібну ситуацію, п. Новак згодився мабуть на це, щоби сойм в теперішній сесії не вирішував східно-галицької автономії, а за те правиця малаб зобовязатись не робити труднощів при відсиланню проєкту автономії до конституційної комісії. Той вихід має на меті ратувати авторітет уряду і сойму супроти заграниці. Сам проєкт можна вважати — що найменче в теперішньому соймі — похороненим.

Заворушення в Катовицях.

З катовицьких телеграм довідуємось, що головна улиця міста помимо усунутого румовища після оцих заворушень виглядає дуже сумно. Побиті вікна, ограблені склепи. Такий сам вид представляють бічні вулиці тої артерії.

До тепер арештовано 130 осіб, між ними богато жінок і молоді, з чого 81 переведено до тюрми. Польська влада звернулася до Варшави з просьбою о заведення н а г л и х с у д і в , бо побоюються нових заворушень

Помимо привезення 3 міліярдів польських марок на виплати, виплат не доконано. Патріотичне польське робітництво не хоче приймати польських марок

Як за „старих, добрих часів“.

„Наср Гайнт“ доносить зі Звежиньца про таку подію:

Минулого вівтірка в пору, коли місточко тонуло в сні, прибув до Звежиньца повновласник гр. Замойского (теперішнього польського амбасадора в Парижі) в асистенції відділів робітників узброєних в сокири і топори, розбудив мешканців-Жидів і приказав їм протягом години опустити свої домівки. На випадок, колиб Жиди не виконали приказу, загрозив ужиттям сили, зглядно збуренням жидівських домів. Треба знати, що звежинецькі Жиди мешкають там уже від сотні літ в домиках побудованих на грунті гр. Замойского.

Це незрозуміле зарядження викликало паніку серед Жидів. Жиди не знали що робити і просили „експедицію“, щоби їм полишено бодай кілька годин часу, щоби вони сяк-так могли уратувати своє майно. Одначе варвари відкинули просьбу з місця і почали „роботу“. В мгні ока р о з і б р а н о д о м и , знищено склепи, яких власники стали за одну хвилю нуждарями кинутими на брук...

Заборона.

В Польщі заборонено привозити й поширювати такі видання: 1) „Робітник“ часопис в Чернівцях, 2) „Український Студент“ часопис в Празі, 3) „Український Ню-Йорський Вістник“ і 4) „Жало“, що виходять в Америці, 5) „Прикарпатський Вістник“ що виходить в Америці, 6) „Вперед“, що виходить на Прикарпатській Україні, 7) „Новий Путь“ російський щотижневик в Америці, 8) „Іскра“ чеський щотижневик. З восьми заборонених часописів шість — українські.

„От. Зелений отримав свою частку з військової здобичі, сердечно попрощався з Запорожцями й посунув далі на Канів“.*)

Це приблизно, те все, що звидалось (чи закидається) мені з боку „правдивости“ фактів, правдивість яких здебільшого полягає не в розумінню причин до їх повстання, а в субєктивному осуді їх. Тому то я зовсім не дивувався з листа козака Ч., який був колись у Зеленого і який тепер перебуває в Стрілкові. Пише: „Нащо ви написали, що Зелений витопив у Дніпрі большовиків так просто, як то було за ту плащаницю, що по ній Жиди танцювали?“...

Та справа не в одних лише історичних фактах. Згернула на „Зеленого“ увагу й наша літературна критика. Під словом к р и т и к а розумію безсторонний осуд, або справедливу оцінку, що робиться не тільки на підставі одного твору, але й на підставі всіх тих чинників, умов і обставин, в яких появляється даний твір.

Є критика творча, котра совісно вкривлює всі коструфастсти твору й дбає про розвиток своєї культури, а є критика нищення, розкладова, що полягає на використовуванню помилок, базується на своїх, спеціяльних твердженнях, повна пристрастности й лицемірства. Такі критики, завдяки тому, що вміють тримати в руках перо, здатні писати з найменшої нагоди найбільші фоліянти і, часто буває, все написане ними зостається при них — та, не приносячи ніякої користи ні для загалу, ні для самого автора. В той час, як творча критика чесно й упевнено виконує своє велике завдання, друга займається кабалістикою, майструє ребуси й заздалегідь шукає для себе спеціяльних сурмачів поспіху“.

Між такими критиками опинився і мій „От. Зелений“. Погоджувався я в цілому з рецензією д ра Грицая, чи ні, але цілковито визнав його рацію, коли він писав:

„Поліщукова романова „Трильогія українського визволення“ вже як сам замисел великого епічного уподоблення означає у його творчости значний крок наперед. А виведена в цілости як слід і видержана до кінця на вершинах артистичного завдання мусілаб в області нашого роману стати дорогоцінністю.

„Правда — коли я пишу отс слова, то думаю головно про сю першу, ненадруковану частину Поліщукової трильогії, який тлом є Гайдамаччина. А перед нами покищо тільки друга частина, розмальована на сучасним тлі. Історія отамана Зеленого, — значить артистичний помник ще непрогомонілих, як слід, визвольних боїв на Великій Україні після розвалу царату та появи Червоної Москви».

(Пр. довжиння буде.)

*) М. Капустянський — „Похід Української армії на Київ-Одесу“ в 1919 р. Часть III. Львів, 1922. Стор. 111.

Литовський акт обжалування.

З Варшави доносять до польських часописів: В ноті, яку Союзови Народів вручила литовська делегація, вичислено польські насильства над литовським населенням Виленщини. Помимо того, що польська делегація впевняла, що литовські жалі це тільки фантазія, секретар'ят Союза Народів казав видрукувати литовські меморіяли як оригінали.

…нечним приготовити загальне управильнення відносин Европи до Туреччини і до переведення ревізії севрського договору. Конференція в Венеції повинна попередити переднаступна конференція. Англійське правительство інтересується головно справою проливів. Йому залежить на цьому, щоби Галіполі остало під міжнародньою окупацією.

Справа мира.

Льондон (ПАТ.) Париський справоздавець „Сандей Таймс" звідомляє з міродатних кругів, що коли прийде до обговорювання услівій мира, то Франція попре домагання Туреччини в справі Тсакії, але має обстоювати домагання свободи проливів. Щодо цього не зроблять ніяких уступок ані Франція, ані Англія.

Дезорганізація грецької армії.

Льондон. (ПАТ.) „Дейли Мейл" доносить зі Смирни, що грецька армія є в стані повної військової дезорганізації. Неможливо її зорганізувати. Більшість жовнірів утікла з побоєвища. Лише II. дивізія старалася ставити опір, але не зуміла вратувати положення.

Ґубернатор Смирни.

Смирна (ПАТ.) Авас. Команда турецької армії видала приказ для вдержання порядку в місті. Генерал Нуо Едін іменований губернатором Смирни.

Поготівля англійської армії.

Мальта (ПАТ.) Райтер. Дві батерії артилерії одержали приказ приготовитися до відізду до Царгорода.

Невдача російсько-японської конференції.

Льондон (ПАТ.) Райтер звідомляє з Шангаю, що проєктована російсько-японська конференція не вдалася наслідком ріжниці думок в справі компетенції нарад.

Англійський мандат над Палестиною.

Єрусалим (ПАТ.) Райтер. Проклямування англійського мандату над Палестиною послідували нині. Нежидівські склепи і робітні були зачинені на знак протесту.

Бої в Ірляндії.

Деблін. (ПАТ.) Райтер. На стації висадили 4 залізничі мости, наслідком чого частина графства Ловт відтята від уcякої залізничої комунікації.

Совітська Росія.

Майбутній голод.

По даним „Екон. Жизн." виглядн на урожай в Татарській республиці різко змінились на гірше. Більшість ярих засівів дуже пошкоджена довгою засухою й завдяки цьому урожай їх замісць середнього має бути лихим. Овес, пшениця й просо не зародило. В деяких губерніях, особливо в Самарській сарана знищила засіви. Загальний збір озимини і ярини виносить 40 проц. збору з минулого року, з обчисленням 10 проц. на знищення наслідком граду, морозу, слоти і т. д. Дефіцит сегорічного збору виноситиме 23,483.486 пудів і населення буде примушене голодувати і цего року. Недобір і податки засуджують совітські республики на страшний голод.

З Сибіру.

Миколаївський губсовнархоз передав в аренду 79 підприємств, з котрих 20 припинило своє істнування, наслідком недостачі сировця і через великі податки.

В Алтайському окрузі передано в аренду 37 промислових підприємств, з чого закрито 30.

РІЖНІ ВІСТИ.

Видавнича криза.

Серед українських видавництв, що працюють у Німеччині, запас дається почувати певна криза. Видавництва починають скорочувати свою роботу і здержуються від видавання нових книжок. Причиною цього являється з одного боку зріст коштів друку в Німеччині, з другого боку політика большевиків що до українських книжок, виданих за кордоном. Книжки, видані за кордоном, обкладено тепер великим митом, обрахованім в золотій валюті. В результаті книжка, яка вже й для того являється дорогою, о скільки вона надрукована в краї з дорогою, рівняючи з совітською валютою, через мито й подорожні видатки, коштує неймовірно дорого й можливість продажі її там стає дуже сумнівною річчю.

Програма нового Ірляндського уряду.

ПАТ. доносить з Ліфилду: Новий президент вільної ірляндської держави Уілям Косгрейв заявив, що метою його політики буде ввести в життя англійсько-ірляндський договір. Програма уряду обіймає: введення в життя нової конституції, запевнення суверенности і автор ітету парляментови і удержання національної армії для оборони прав населення. Уряд звернеться також до парляменту з проханням ухвалити зарядження, які змірялиб до удержання порядку і ладу в державі. Крім того треба повести скору працю над упорядкованням внутрішніх взаємин.

Відізд бельгійських делегатів.

Пат. доносить, що оба бельгійські делегати Демельман і Де ля Кроа відїхали разом зі знавцем Філіпсоном дня 10. ц. м. з Берл на до Брісселя.

Кн. Юрій сербський кандидує.

Аг. Вольфа доносить з Бельгряду, що кн. Юрій задумує поставити свою кандидатуру до Скупчини з рамени опозиційного сторонництва. Мандат цей має бути цілком певний.

Англійці в Данцігу.

Пат. доносить, що в Данцігу відбулося 10 ц. м. святочне принят тя адмірала і офіцирів англійської фльоти, в якому взяли участь представники чужосторонніх держав і портова Рада м. Данцігу.

Голодові заворушення в Німеччині.

З Берлінна доносять, що доріжня спричинена депреціяцією німецької марки викликала ряд заворушень серед мас більших промислових центрів як у Вестфалії, Ессен, Мангайм. Доходить до кровавих сутичок між поліцією і робітниками.

Оборот банкнотів в Австрії.

Урядовий звіт австр.-угорського банку з дня 31. м. м. подає, що надвижка банкнотів виносила за останній час 205.816 міліонів. Загальний оборот виносив 1,353.403 міліонів 631.000 корон.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Останнє (11) число „Діла" сконфісковане за статтю: „Основи державного устрою Галицької Республики" за рубрику: „Східна Галичина" і резолюцію всенароднього віча у Львові і за новинку: „Солідарність".

— **Шибениця для Українців!** „Gazeta Codzienna" доносить, що з вчерашнім днем занотовано 90 випадків підпалів, замахів і „саботажів". В ночи дня 10. вересня „українські" бандити підложили динамітовий набій під фільварок Якманичі біля Перемишля. Набій експльодував і спричинив пожежу. Хлопи сміються, що поліція нікого досі із саботажників не зловила. Коло стації Суха Воля українські злочинці перетяли телеграфічні дроти. — На всі ті грізні випадки подає редакція „Gazety Wieczornej" ось який лік: „Дайте Східній Галичині виїмковий стан, вішайте злочинців за кождий акт саботажу, а як руский хлоп побачить, що ви урядуєте міцною рукою, то сам віддасть саботажників в ваші руки. Як того не учините, то ціла Східна Малопольска стане в огни".

— **Геть хрунівську пресу!** З ріжних сторін краю нарікають наші селяне, що до них присилається безплатна хрунівська газета „Хлопська Правда", яка оплюває все, що українське. Майже кожде село дістає десятки примірників тої газети, котра має на меті розєднати і деморалізувати наш нарід. Кождий Українець повинен гонити цю гидь із села туди, звідки вона прийшла і тямити, що „Хлопську Правду" видають запроданці за чужі гроші.

— **Місія радянської України у Львові.** До Львова приїхала торговельна місія уряду радянської України під проводом Филиповича. Місія перевела ряд міліярдових трансакцій на „Таргах Всходніх".

— **З таборів інтернованих.** До табору полонених у Стшалкові приїхала в Варшави міністеріяльна комісія для провірки справ інтернованих. Ця комісія розглянула документи, переслухала на місци всіх інтернованих, після чого 400 осіб випущено на волю. Між ними богато жовнірів б. української армії.

— **Арештовання комуністів у Варшаві.** У Варшаві викрито нову комуністичну організацію. До організації належало богато студентів; між ними і одна дочка міліонера-купця з Бялостоку.

— **Любовна трагедія.** Поручник польської армії Любомир Піль посварився із своєю нареченою у Львові і вистрілом з револьвера відобрав собі життя. Його наречена побачивши те, вирвала з його рук револьвер і поповнила також само вбивство.

— **Недостача помешкання причиною самовбивства.** При вул. Ветеранів ч. 4. у Львові отроїлася Ліна Д. Причиною самовбивства був факт, що властитель камениці виповів їй помешкання і вона опинилась без даху над головою.

— **Смерть на вічу.** В Гнезні промовляв на вічу Станіслав Вержбінські. Підчас промови дістав атак серця і помер на місци.

— **Розрада дала в Рогатині** 4 вистави, між ними дві вистави з діточим репертуаром. Дня 13. і 14. вересня відбудуться вистави в Сокалі, після чого Розрада виїзджає до Стрия.

— **Німецький гимн.** Президент німецької республики видав розпорядок, яким пісню: „Deutschland über alles" обявляється національним гимном, замість дотеперішного гимну німецького цісарства.

— **Арештовання шпіона у Львові.** У Львові арештовано офіцера б. австрійської армії Верніча в підозрінню в шпіонажі на користь Німеччини. При арештованому найдено цікаві документи.

— **Подорож італійського короля.** Італійський король разом з родиною вибирається в подорож до Бельгії і инших держав Европи.

— **Арештовання комісаря чрезвичайки.** Дня 7. вересня в Рівному арештовано б. комісаря херсонської чрезвичайки Комана. Комана вислав совітський уряд в ціли передвиборчої агітації на східні повіти Польщі. Арештований комісар послугувався голубами, для пересилки листів до Москви. У нього найдено 160 почтових голубів. Виявилось, що Коман організував ціле бюро для комуністичної агітації перед виборами до польського сойму.

— **Замкнення кінотеатрів у Німеччині.** На власників кінотеатрів в Німеччині наложено такі великі податки, що всі підприємства постановили замкнути кіна в цілій Німеччині, тому, що приходи не вистарчають на виплату тих податків.

— **Виставa збірки в В. Пшеницького** (українські килими, ікони) в Національному Музеєви, вул. Мохнацького год. 42, відчинена щодня від 10—1 год. за вступом 500 мп., каталог 200 мп. В неділю за вступом 1000 мп. з поясненнями кустоса і власника збірки. 3—6

ТЕЛЕҐРАМИ.

Л. Джордж їде до Жиневи.

Льондон (ПАТ.) Часописи звідомляють, що Льойд Джордж постановив оконечно поїхати до Женеви, де виголосить промову перед збором С. Народів.

Париж (ПАТ.) БК. „Пті Журналь" з Льондону: Англійська делегація при С. Народів вислала до Л. Джорджа запрошення, щоби прибув до Женеви. Л. Джордж приймив запрошення й виїде мабуть у суботу або неділю до Женеви. Там побуде 2—3 дні. З добре поінформованих кругів зачувати, що Л. Джордж задержиться по дорозі в Парижі, щоби обговорити з Поанкаре Східну справу.

Кемалісти продовжують війну на Балканах.

Льондон (ПАТ.) „Дейли Ньюз" з Атен: Все вказує на це, що кемалісти хочуть продовжувати війну на Балканах. Абдикація султана в користь престолонаслідника означала би заключення унії між Царгородом й Ангорою.

Англія в турецькій справі.

Льондон (ПАТ). Англійське правительство звідомило французький уряд, що зглядну на упадок Смирни непотрібним було би відбувати конференцію в цій формі, як було проєктовано. Тепер є ко…

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

Становище кооперації на Україні.

Звістки, які доходять останній час з кооперативної Волині, свідчать про те, що кооперація там переживає глибоку кризу.

За останні півтора два роки робота по відновленню кооперативного життя провадилась головним чином в східних повітах Волині, що перебуває під польською владою — в повітах рівеньському, острожському, кремінецькому і дубенському. Там з одного боку мались більш сприятливі економічні умови для відродження кооперативного життя, о скільки ці повіти менше були знищені війною, з другого боку польська влада виявила в цих повітах більше толєранції до організаційних заходів українських кооперативних організацій. За останній півтора два роки була там пороблена досить значна організаційна робота: відбувся ряд нарад й зїздів, притягнено до кооперативної роботи нові сили, головним чином емігрантів з Великої України, переведено спроби організації торговельної інструкторської й політично-просвітної роботи.

Звістки, які малюють становище кооперації за останній час, свідчать, що робота й заходи, пороблені в цілях піднесення кооперативної роботи й оздоровлення кооперації, на жаль, не дали тих наслідків, яких від них можна було сподіватись. Рівенський союз після дуже млавих спроб відродитись й стати на справжній кооперативний ґрунт, залишився в руках псевдо-кооператорів, які зробили його спекулятивною крамничкою й використовують фірму кооперації в своїх особистих інтересах. Остріжський союз, який після того, як більша частина й його району була відтята від нього рижським миром опинився в дуже невигідному становищі, після репресії польської влади й висилки голови правління п. Павлюка попав в дуже скрутний стан й продовжує свою роботу лише з великим трудом. Кремянецький союз, якому вдалось розвинуть найширшу роботу, попав в руки політичного й торговельного спекулянта п. Панкевича; він довів союз до того, що його змаганнями були вислані найбільш цінні працьовники з союзу; шляхом темних комбінацій з Поляками, шляхом ряду спекуляцій, розрахованих на інтереси власної кишені, п. Панкевич довів союз до повного занепаду й нове правління, обране на початкові серпня стоїть перед дуже складними завданнями. Найкраще, рівняючи, стоїть справа в дубенському союзі в тому розумінні, що там робота йде з додержанням кооперативних прінціпів нормальним шляхом. Але дубенський союз належить до наймолодших на Волині й не має в своїому розпорядженні ані значніжших фінансових засобів, ані більшого кадра досвідчених працьовників.

При такому стані кооперативної роботи в східній частині Волині, що перебуває під польською владою, в західній її частині ситуація виглядає ще гірше. Волинське Полісся належить до районів, які найбільш постраждали від військових пригод. Отже економічні умови для роботи в цій частині є надзвичайно важкі. Знесиленому економічно населенню, що перебуває у злиднях, дуже важко здобутися на самостійну економічну акцію. З другого боку ті спроби, на які здобувалась місцева людність в цілях економічної самодопомоги, систематично перепинялись польською владою.

При припиненню всіх заходів в напрямі організації української кооперативної роботи польська влада всіма засобами попирала роботу польських кооперативних установ які на сю частину Волині звернули свою особливу увагу. Одержувалось враження, що мається до діла тут з яскраво висловленою системою: Західня Волинь має бути районом, який засуджений керуючими польськими сферами на безумовне спольщення, районом, в якому не може бути й мови про задоволення якихсь там „антідержавних українських забаганок“.

Те важке становище, в якому опинилась кооперація на Волині, не зважаючи на зусилля положені коло її відновлення й налагодження, не являється випадковим. Є воно результатами всіє суми обставин, економічних й культурних, в яких перебуває цей край. До революції, зглядно до війни 1914 року, бо з початком війни кооперативна робота в цьому районі, як фронтовому й прифронтовому, припинилась майже цілком. Волинь що до розвитку кооперативних установ й кооперативної свідомости населення стояла невисоко. Кооперативний рух лише починав тут пускати глибші коріння. Й тепер при відновленню кооперативної роботи молодій й недосвідченій волинській кооперації довелось боротися з занадто несприятливими обставинами. Ми зазначили те важке економічне становище, в якому опинилась Волинь в наслідок війни, ті труднощі, серед яких доводиться працювать кооперації в наслідок політики польської влади. Додамо до того, що економічна конюнктура на Волині й зараз ще дуже далека від того, щоб носити здоровий характер. „Креси“ стали притулком спекулянтів з цілої Польщі. Все економічне життя проходить під знаком несталости й непевности. При цих обставинах сучасна криза не може бути нічим дивним й несподіваним. Лише постепенно, з великими труднощами може вдатись волинській кооперації вибитись на певний шлях нормального розвитку.

Засоби для того лежать в будові кооперації на Волині на справжніх кооперативних основах. Вона повинна спіратись на розвиткові самодіяльности самого населення. Мусить перестати волинська кооперація обєктів гешефтмахерських заходів пп. Бабенка й Панкевичів, які компромітують її й з національного й з господарського боку.

Ставши справжньою кооперацією, перейнявшись в цілій своїй роботі кооперативними прінціпами, знайде вона можливість врятуватись від сучасних хвороб й займати ті позиції, які їй по праву належать.

Економічна хроніка.

Культура тютюну в Підкарпатській Україні

Чеський уряд, завівши тютюневу монополію, розпочав заходи коло заведення культури тютюну на Підкарпатській Україні. Площина займята тютюном в 1920 році виносила 510 гектарів. Культивуються тут головним чином угорські тютюни — дебрецинський, шиський, свято-адрійський, мушкатний і гербль.

Сгарзжаться.

„Słowo polskie“, розглядаючи дати, оголошені в останньому зошиті „Miesięcznika statystycznego“ відносно цифрових наслідків переведення земельної реформи в Польщі в 1919—1921 роках приходить до дуже песимістичних висновків. Воно зазначує, що урядова парцеляція провадилась в Галичині так слабо, що добровільна довійськова парцеляція була значно більш інтензивна й доходить до висновку, що урядова парцеляція лише загальмувала нормальну аграрну еволюцію.

Австрійські банкноти в 500 тис. корон.

В звязку з зростом потреби в грошевих знаках і упадком вартости австрійської корони в Австрії вийшов проект випуску банкнотів по 500 тис. корон.

Новий неурожай в Херсонщині.

Стан посівів на Херсонщині на весні був задовольняючий. Але в наслідок великої посухи, яка мала місце літом, урожай проте вийшов лихим. В звязку з тим, що площа, засіяна збіжем з-за браку насіння, на Херсонщині була невелика, місцевого збору хлібів людности вистарчить лище до грудня. Таким чином Херсонщині й в цьому році доведеться переживати голод.

Промислова праця в Чехах.

Чеська преса констатує поширення промислової праці в Чехах. Загальне число безробітних доходить до 380.000. В одній текстільній промисловости число безробітних виносить около 60.000. Витковицькі залізні заводи недавно звільнили 500 чоловік, тепер знову звільнено ще 1000. Одною з причин кризи являється високий курс чеської корони, який гальмує вивоз.

Транзит худоби.

Польський уряд видав дозвіл звязкові торговців худобою в Галичині на перевоз через Польщу в ріжних напрямах до 16 листопаду 3000 штук рогатої худоби і 5000 штук дрібної худоби, закуплених в Румунії. Значна частина цього транспорту має бути вислана до Чехословаччини через Жебжидовиці. Місцевій владі оддано наказ, щоб під час перевозу транспорти худоби не були поповнені місцевою худобою; в цих цілях в Снятині має бути встановлений контроль над кількістю перевезеної худоби.

Хвиля страйків.

Катастрофічний упадок польської марки і викликаний ним зріст дорожнечі привели в цілій Польщі до нової хвилі страйків. В Лодзі йде страйк металівців; переговори між робітниками і підприємцями не дали жадних наслідків. Дуже напружений настрій в Лодзі серед робітників хемічної промисловости в звязку з домаганням нових підвисшень. В Бялостоку відбувся страйк будівельних робітників. В Вильні страйкують робітники міських підприємств. Стоять ґазівня, електрівня і водопроводи. Страйкуючі виставляють домагання піднесення платні на 100 проц. Дуже напружений настрій серед друкарських робітників в Кракові, які домагаються нових підвисшок. Дуже напружені відносини утворились на Гор. Шлеську в звязку з браком валюти й апровізації. Є підстава сподіватися, що страйкова хвиля в ближчому майбутньому піднесеться ще вище.

Курс грошей.

Львів, дня 12. вересня 1922.

Доляри американські	6.900—6.930
„ „ (1. і 2-ки	6.800—6.830
Доляри канадійські	6.700—6.740
„ „ (1. і 2-ки	6.640—6.680
Марки німецькі	5.20—5.40
„ „ (сотки.	5.01—5.25
„ „ (дрібні)	4.80—5.20
Леї румунські	41.00—50.00
„ „ (дрібні)	40.00—42.00
Корони чеські	210.00—220.00
„ „ (дрібні)	200.00—2[illegible]
Австрійські тис. нов. ем.	600.00—650.00
„ „ ст. ем.	1.610.00—1.650.00
„ сотки нов. ем.	60.00—68.00
„ 50 кор.	35.00—45.00
„ 20 кор.	24.00—28.00
„ 10 кор.	14.00—18.00
„ 1. і 2-ки	0.40—0.50
Рублі 5-сотки	1.20—1.40
„ сотки	1.20—1.40
„ 25-ки	1.10—1.20
„ дрібні	0.60—0.70
„ думські 1.000-ки	20.00—30.00
„ „ 250-ки	15.00—20.00
Карбованці	1.00—2.00
Гривні	4.00—7.00
Франки французькі	600.00—620.00
Фунти стерлінгів	32[illegible].000.00—327.000.00
Франки швайцарські	1.180.00—1.210.00
Золото.	
20 кор.	24.800.00—25.300.00
20 франк.	23.500.00—24.000.00
20 марк. нім.	27.700.00—28.200.00
фунти стерлінгів	34.000.00—34.500.00
10 рубл.	33.000.00—33.500.00
Доляри	6.800.00—6.930.00
Срібло.	
Корони австр.	480.00—500.00
5 кор. австр.	2.450.00—2.500.00
Фльорени австр.	1.370.00—1.420.00
Рублі	2.200.00—2.280.00
Копійки	12.00—13.00
Доляри американські	4.800.00—4.900.00
„ „ полов. і ¼	4.700.00—4.750.00
Доляри канадійські	4.500.00—4.600.00
„ „ дрібні	4.000.00—4.100.00
Леї румунські	460.00—465.00

ЖЕРТВИ

Як українська громада піддержує „Рідну Школу“?

Канцелярія „Рідної Школи“ висилає постійно що місяця з українськими часописами чеки з проханням, щоби кождий, що його одержить, не тільки від себе, але й від своїх знакомих прислав відповідну жертву на потреби „Рідної Школи“. І хоч в часописах безнастанно вказується на вагу „Рідної Школи“, хоч кождий Українець бачить на кождім кроці незавидну долю українського шкільництва, яке голосить о поміч такими розпучливими голосами, що здається найбільш внечулене серце повинно ся відгукнути, — українська громада і глуха і сліпа. На 1. серпня вислали ми 5.000 чеків і пригадали, що й в часі ферій „Рідна Школа“ має видатки, які до того з причини дорожні зросли — та до наших прохань українська громада так привикла, як привикаємо до прохання жебрака, якого щодня стрічаємо і ледви 307 чеків вернуло до нас з квотою 518.671 мп. Крім того в канцелярії „Рідної Школи“ зложено на квітар 411.790 мп., а переказами вплинуло 73.580 мп. — отже разом в місяци серпни одержала „Рідна Школа“ 1,004.041 мп. А тільки на виплату платні учительству приватних шкіл УПТ. в самім Львові і службовикам треба 4,000.000 мп. місячно. З висше сказаного виходить, що загал нашого громадянства байдужий на свою дітвору й зовсім не журиться хто і як її виховує та чи взагалі її виховує. Розуміється, що серед таких відносин ніяк не можна повести праці з повним розгоном. А й ті школи, які досі УПТ. удержує, держаться тільки завдяки ідейній праці патріотичного учительства, яке хоч побирає таку малу платню, що ніяк не може вистарчити на найскромнійше удержання, не покидає своєї дітвори і виховує її на свідомих горожан патріотів. Старанням „Рідної Школи“ істнує 21 народніх шкіл, з того 7 кл. 3 у Львові, а 4 в краю — разом 7; 4-кл. у Львові 5, а в краю 9, у 119 клясах, в яких учиться 2523 хлопців і 2217 дівчат. 10 гімназій (45 кляс — 1378 учеників і учениць), 12 гімназійних курсів (600 учеників (ць), 1 муж. і 6 жіночих учительських семинарій і 3 семинарійні курси. Крім того на шкільний рік 1922/3 плянована промислова школа у Львові.

Читаючи сі цифри здається, що нарікання на байдужість громадянства до „Рідної Школи“ неувасаднена. Та ми пригадаємо, що в українській области Галичини попри 49 державних є 35 приватних польських гімназій, а попри 14 державних - 15 приватних учительських семинарій. На округло 80 міст і місточок 65 місцевостей не має ніяких українських народніх шкіл, а в ни-

шинх є тільки низші кляси приватних мішаних 4-кл. народних шкіл.

З висше сказаного виходить, що ми ступаємо вперед дуже повільним черепашиним кроком тоді, коли наші сусіди біжать великими скоками. Річ ясна, що коли дальше так піде, то ми в кождим роком будемо оставати чимраз дальше позаду наших сусідів і національне виховання нашої дітвори буде зовсім занедбане—ба що гірше, її будуть виховувати чужі учителі в чужій школі і в чужім для нас дусі. Не треба—думаємо—вказувати на факт, що тільки той народ поступає вперед і живе повною свободою, який дбає про виховання своєї дітвори. Згадаймо тільки Чехів. Вони в часі найбільшого національного гнету найбільшу вагу клали на свої рідні школи і складали радо потрібну квоту на їх удержання. І так через молодь відновилася чеська нація.

Під теперішню пору ми повинні звернути свою увагу передусім на молодь і дати їй як найкраще виховання й образовання. Ні оден член нашої суспільности не сміє відказатися постійно що місяця жертвувати відповідну лепту на „Рідну Школу“. Кождий повинен сказати собі: „Як що я справді членом української суспільности, так годі мені не бути постійним жертводавцем на потреби „Рідної Школи“. І коли справді **кождий** постійно що місяця хочби тільки 1% від своїх приходів жертвував на „Рідну Школу“, так наші школи будуть зростати і з часом в кождій громаді буде своя народня школа, а по містах: гімназії, учительські семинарі, виділові, промислові, фахові і торговельні та жіночі школи для домашнього господарства і другі наукові заведення з множеством всякого рода варстатів та робітень.

В першу чергу справою „Рідної Школи“ повинні занятися священики і учителі, бож вони в безпосереднім контакті з народніми масами. Доки маси нашого народа до одного не зрозуміють ваги рідного шкільництва і просвіти і постійно що місяця не будуть жертрувати на його потреби хочби найскромнійшу лепту, доти „Рідна Школа“ ніяк не зможе повести своєї праці з повним розгоном. Дальше справою „Рідної Школи“ повинні заопікуватися читальні „Просвіти“, торговельні і економічні інституції. На жаль ті, які повинні найбільше памятати про „Рідну Школу“, не то, що про неї не дбають, але ще і осмілюються своє пасивне становище висказати письмами. Ми наведемо з численних письм бодай одно. Один гр.-кат. Уряд парох. ось що пише: „Просимо звертатися в справі жертв на „Рідну Школу“ до приватних осіб, а не до Уряду, бо Уряд парох. полагоджує тільки урядові справи, а приватних не може на себе брати. Що до чеків та лист жертводавців, яких звороту домагаєтеся, то таких в уряді нема, а як що й коли були, то певно затратилися. Слава Ісусу Христу“.

Мусимо з прикростю зазначити, що загал нашого селянства ні дрібки не журиться „Рідною Школою“ хоч зложити місячно по 100 мп. не було би для наших селян таким видатком, який хочби дрібку захитав їхнім буджетом Та нехай тільки по 20 мп. зложить кождий член родини — а збереться така квота, яка вистарчить на покриття всіх видатків на потреби теперішних приватних шкіл і на основання нових. Тільки підчеркаємо, що мусить **кождий** член родини зложити. Подаємо до відома, що у Львові ідейні одиниці постійно що місяця складають 1 прц. від своїх доходів на „Рідну Школу“. На жаль богато українських родин, хоч на словах є дуже ревними патріотами а при тім є маючими — по части відказуються а по части дають такі смішні жертви, які найбіднійший робітник встидався би дати. Наводимо факт, що прим. трьох адвокатів Українців за місяць серпень зложили по 20 мп. а деякі маючі люди зложили справді по 1000 мп. — та ся квота дуже далеко відбігає від одного проценту, який кождий Українець мусить постійно що місяця зложити на „Рідну Школу“ як що уважає себе карним членом української громади. Бо милостині не хочемо!!!

Звертаємося до цілої Української громади з зазивом, щоби в сім шкільнім році кождий українець(ка) памятав(ла) про „Рідну Школу“ і не ждав аж на упімнення і розпучливі зазиви в часописах, але сам без найменшої принуки постійно що місяця зложив оден прц. від своїх приходів на потреби української школи.

Коли в громаді найдеться бодай один Українець(ка), у якого живійше бється серце для нашої національної справи, так нехай сейчас старається зеднати хочби найменше число жертводавців — а побачить, що до кількох місяців ціла громада буде складати на „Рідну Школу“ щедрі жертви. Бо кождий жертводавець буде зеднувати дальших. Ми віримо, що в кождій українській громаді найдеться ще свідома одиниця, що не тільки думками або й словами, але ділами докаже свою любов до Вітчини.

Долучаємо чеки й маємо це переконання, що вони всі вернуть до „Рідної Школи“ і принесуть міліонові фонди,

В кінці ще звертаємо увагу на великий упадок польської марки — в виду чого просимо о відповідне побільшення висоти жертв на „Рідну Школу“.

Головна Управа Українського Педагогічного Товариства.

Голодній Україні.

Село **Кліцко** пов. Рудки: о. Филипович Іван, Ковтун Мих. війт, Ковтун Надька, Юзич Гринько, Тимко Ковтун, Феврона Ковтун по 25 кг. — Федик Федько, Стасюк Федько, Теришаковець Гринько Вас., Колодрубець Микола, Дадишел Гринько, Федик Михайло, Бей Іван, Тершаковець Іван Ник., Тершаковець Петро, Тершаковець Яків, Голубник Анна і Сагаш Сенько від 10—15 кг. Холевінські Іван, Рубаха Гринько, Радехович Андрій, Заяць Гринько, Бей Гринько, Хімяк Гринь, Колодрубець Іван, Стасюк Каська, Герус Стах, Тершаковець Іван, Мар-Орнацький Михайло, Мих. Земделя, Колодрубець Гринько від 6—8 кг., Ліщинський Антін, Бокало Стефан, Федик Гринько, Ольховий Мих, Мозіль Василь по 3 кг., Федик Марта, Федик Федько, Шведа Стефан по 8 кг. — В грошах: Хімяк Михайло 500 мп., Земделя Андрій 200, Колодрубець Марта і Циган Іван по 100 мп. — Разом дало село 309 кг. жита 92 кг. ячменю і 900 мп.

Камінка струм.: Збірка в церкві 18.555, Паньків Тимко 1000, громада Добротвір 18.000, громада Кривулянки 2500, громада Лани 1325 мп.

С. **Бориня**: по 5000 о. дек. Григорій Мороз, д р Яр. Сьокало, по 4000 Андрій Данилович, 3000 д р А. по 2000: Марія Данилович, Семен Дудурич, Іляр. Копистянський, по 1000 Павліна Жилава, Марія Романчак, Іван Брич, Кася Крупчак, Максим Дяків, Степан Дудурич, Кася Лозаньчин, Іван Дудурич, Кася Шумлянська, Петро Комарницький, Онофер Волощак, Іван Ялоха, Федьо Мулик, Семен Дяків, Андерка, Ю. Е., Михайло Гірович, Юлія Блінська, Мих. Лоштин, Юрко Малетич, К. Саваринова, д р Е., д-р Ф., Володим. Лозинський, Мик. Білинський, Анна Дяків, Мих. Мрочко, Марко Бабяк, Дмитро Цюняк, Трифон Фантловський, Анна Сеньків Мишковська, Я. Жавко, Н. Жавко, Ю. Гема, Ом. Дудурич, Яцко Цюняк, Вас. Велич, Н. Н., Гнат Стебницький, Луць Цьомак, Стан. Бугіль, Микола Оначишич, Федір Оначишич, Юр. Оначишич, Микола Оначишин с. Федя, Іван Нискогус, Ів. Дяків, Макс. Сипливий, Мик. Сипливий, Анаст. Дялів с. Юрка, Ів. Дзікевич, Еміль Качай, Кася Васів; по 700: Андрій Цюняк, Луць Цица; по 600: Ник. Сеньків, Мих. Сеньків; по 500: Гр. Шкітак, Ів. Дробок, Вас. Дробок, Гр. Сенишин, Матр. Шкітак, Ів. Теплицький, Мих. Сеньків, Як. Шкітак, Мих. Клюпник, Н. Яртим Гната, Мих. Фіцкайло, Кася Масляник, Мих. Цюняк, Н. Н., Макс. Топольницький, Пелчинська, Степан Гірович, Юр. Гірович, Г. інж. Яворський Юліян, Гр. Гірович, Ента Гебер, Вас. Ісапчик, Анна Ісапчик, Ю. П., Степан Петрович, Ол. Дудурич, Адольф Гельм, Антін Зайдель, Гр. Федорів, Настя Петрович, Лавр. Генгер, Хая Велькес, Гр. Шкітак, Степан Дудурич, Ів. Оначишич, Кузь, Яцко Оначишич Сухий, Марія Сиплива, Гавр. Жавко, Ник. Нискогус, — 400, Гнат Комарницький, 300 Йосифа Кулялівна, 200 Ник. Малетич, Н. Н. по 100: Кат. Сеньків, Якуб Вуйцік, Бенціон Ліберман, Белюме Шіндлер, Ількович, Теплицький, — по штуці полотна: Морозова, Тимко Сипливий, Анна Сиплива, Кир. Захарчин, М. Дяків, Макс. Дяків, Юр. Марич, Степ. Бугіль, Мар. Романачак, Вас. Ісапчик, Вас. Крупчак, Мих. Ісапчик, Макс. Дяків, Кася Лозаньчин, Ол. Дудурич, Луць Цица, Полюся Марич, Кася Вархол, Юл. Цюняк д. Андрія, Настя Цюняк д. Михайла, Настя Цюняк д. Онуфр'я, Марія Дяків, Кася Німців, Юст. Стебницька, Гнат Стебницький, Мар. Стебницька, Анна Яртим, Степан Мулик, Анна Дяків, Ів. Жавко, Гнат Цюняк, Мих. Бенічак, Кася Сеньків, Анна Сеньків, Мик. Бабяк, Кася Бабяк Маркова, Кася Гірович д. Гриня, Марія Гірович Гринева, Юст. Яртем, Магда Ількович, Марія Цюняк, Мих. Ясінський, Марія Оначишич, Танька Жавко, Юрко Яртим, Кася Цюняк, Марія Баляс. Через У. П. Т. у Львові 25000, Юрій з Солотвини 500, Флюнт Федь Дрогобич, 2000 Кліш Мих. Станиславів.

Дубно: Правління Дубенського Союзу 5000, Литвицький М. 1000, Мороз В. 1000, Голубовський С. 1000, Германюк 1000, Дернец 2000.

Студінка поз. Калуш: о. М. Чорнега 2000, Ол. Михайлівська 1000, Іван Козоровський 500.

Грибовичі: збірка в церкві 6850, Михайло Лісевич 300, Марія Михалусь 500.

Парохія **Соколівка** коло Бібрки: Кологури 9780, Сенів 9500, Соколівка 4350, Пятничани 3180, о. Головацький Стефан 3000, Лев Іллашевич 1000.

С. **Гуменець** пов. Львів: Марія Сенишин, с. Гната 5000, Федько Еліяшевський 1000, по 500: Олена Богач, Гр. Білинський, Пилип Вовк, Михайло Вовк, — по 400: Мих. Вовк, Вас. Феджора, Степан Сенишин, Мих. Ганак, — по 300: Каська Завидівська, Степан Стасів, Анна Турковид.

Гусаків пов. Мостиска: Григорій Будзінський 2500, — по 1000: Текля Кокорудз, Ілько Петрусяк, Андрій Попівняк, Степан Петрусяк, Михайло Паславський, Федь Гнатишак мол., Іван Козак, Гр. Галун, Іван Кузьо, Лука Петрусяк, Семен Перчинський, Гр. Старко, — по 840: Мелько Петрусяк, — по 500: Катерина Фединська, Григорій Перчинський, Петро Гнатишак, Гелена Кузьо. — Збірка коло церкви 8660.

Винники коло Львова: Д-р Липа Іван 2500, Липа Юрій 500.

Стрільбичі пов. Старий Самбір: о. Іван Яворський 5000, Чит. „Просвіти“ 1455, — по 1000: Іван Тукач, І. Капралик, — по 500: учит. Ст. Солук, М. Габер, І. Гац, Якубович Б., — по 400: В. Пастернак, — 250 В. Шах, — по 200: В. Сернівка, Г. Когут, Л. Крохтяк, Л. Кінаш, В. Костур, Г. Гащишин, — по 100: К. Кордис, Л. Гладківський, Л. Куриляк, В. Багній, М. Сеник, Гр. Кузан, М. Хить, Г. Магдич, Д. Шишик, І. Лаврик, І. Шак, М. Цап, Д. Гринько, А. Гальчишак І. Старобранський, В. Сенчишак, М. Платек. — Инші менше як 100.

С. **Мшини** пов. Печеніжин: по 1000: Юра Рибчук, Василь Вінтонюк, Дмитро Павлюк, Мар. Міщкевич, — по 500: Василь Романюк, Михайло Кузменчук, Ф. Обушак, Ф. Досюк, Мих. Обрізків, — по 300: Василь Максимюк, Дмитро Кузменчук, Ник. Кравчук, — по 200: Петро Дмитрук, Іван Миронюк, Василь Петрук, Микола Максимюк, Василь Никорович, Михайло Кравчук, Михаило Вінтонюк, Василь Обушак, Іван Кавацюк, Василь Обрізків, — по 160: Іван Романюк, — 150 Михайло Андріїв, — по 100: Василь Вінтонюк, Дмитро Никорович, Ю. Миронюк, Василь Ферчук, Василь Миронюк, Михайло Обушак, І. Максимюк, Микола Максимюк, Дмитро Тимофій, Михайло Обрізків, Михайло Петрук, Микола Кравчук, Ю. Мельник, Михайло Максимюк, Михайло Панчук, Михайло Миронюк-Заячук, Василь Миронюк-Заячук, Дмитро Ферчук, Ю. Андрусяк, Василь Андріїв, Михайло Мельник, Микола Мельник, Іван Мельник, Дмитро Максимюк.

с. **Помоняти**, жертви в збіжу: 100 кг. Христина Чопик, 40 кг. Федь Дронь, 26 кг. Михайло Равлух, 25 кг. Осип Крамар, 23 кг. Луць Курпіта, 22 кг. Павло Антонів, по 20 кг. о. Биневич, Данило Кужда, Анна Василюк, 18 кг. Марія Гринів, 15 кг. Яким Мілянович, 13 кг. Іван Курпіта, 12 кг. Василь Мандрола, 10 кг. Тимко Бойчак, по 8 кг. Іван Курпіта, Іван Бучинський, Василь Чопик, $7\frac{1}{2}$ Дмитро Кінелюк, по 7 кг. Ізидор Братина, Василь Василюк, Ілько Кужда, $6\frac{1}{2}$ кг. Степан Чопик, по 6 кг. Гриць Василюк, Федь Чопик, Михайло Балич, Борис Братина, від 1—5 кг. Василь Кузик, Федь Чопик, Т. Гарматнюк, М. Кузик, Т. Кузик, П. Грабар, Т. Бойко, А. Гарматнюк, Д. Курпіта, З. Марушій, А. Курпіта, Анна Курпіта, Ст. Воргуль, І. Кішенюк, А. Грушка, Д. Кішенюк, Я. Кішенюк, І. Розендорн, Н. Деркач, Г. Вілліг, Ф. Данилів, Кс. Воргуль, Мих. Воргуль, І. Козярський, Анд. Гарманюк, М Чечель, Т. Колодій, Д. Джичко, Д. Кошик, І. Кошик, Д. Бойчак, І. Грабар, Ант. Грабар, Ол. Бойчак, М. Савка, Гавр. Бабій, Д. Мілянович, М. Бойчак, А. Петровська, Ю. Савка, Яць Атаманів, А. Бабій, В. Чопик, М. Скоблій, В. Хрущ, Яць Бобеляк, Михайло Клапко, Михайло Цесляк, П. Чопик, І. Кішенюк, С. Бойко, І. Василюк, Захарко Кішенюк, П. Савка, Г. Бойко, Н. Петрів, О. Буняк, Ю. Лябига, Я. Грабар, К. Чопик, П. Семенька, Н. Чопик, А. Курпіта, С. Братина, Т. Чопик, А. Бецала, Д. Курпіта, Д. Кузів, Ол Курпіта, І. Слободзян, І. Курпіта, Н. Василюк, Ілько Федунка, Г. Кіценюк, Михайло Семенька, П. Кужда, Д. Кужда, Н. Поштолян, Ф. Харишна, Г. Атаманів, Ол. Александрович, Ол. Чопик.

ОПОВІСТКИ.

Вписи на І. рік мужеського відділу приватнего учительського семинара УПТ. відбуваються в днях 13—18. с. м. пополудни від год. 3—5 в Управі школи при вул. Мохнацького ч. 12. Зголошуватися як найскорше. При вписі належить предложити метрику, лікарське свідоцтво здоровля і останнє шкільне свідоцтво. IX 1—3

Вписи на всі етапені вечірних доповняючих приватних курсів промислових (для ремісничої молоді) відбуваються в днях 13—20 с. м. в канцелярії Управи хлопячої школи ім. Б. Грінченка при вул. Городецькій ч. 27. переполуднем і пополудни в урядових годинах.

Є громадянським обовязком кождого Українця промисловця вписати своїх термінаторів на сі курси і подбати, щоби як найбільше української ремісничої молоді згуртувати на сих курсах. IX 1—5

Перегони наколесників 1. жовтня 1922. 1) Участь в перегонах можуть брати тільки члени українських товариств. 2) Зголошення і вписове мп. 300 приймає здорова секція С. Б. до дня 29. вересня б. р. включно. В надзвичайних случаях може принята зголошення ще на годину перед перегонами комітет суддів і в такім сл[illegible]

чаю може визначити спеціяльні услівя. 3) Початок перегонів о год. 2-ій по пол. Старт і мета за стрийською рогачкою. Збірний пункт всіх учасників під до 2-ої на площі Сокола Батька. 4) Їзда відбувається в напрямі на Миколаїв н/Дн. де на половині дороги (25 км.) буде очікувати комісія, при якій можна задержатись, але не обовязково. 5) Учасники яким підчас перегонів зіпсується колесо або лучиться щось иншого, що не зможуть продовжувати їзди, мають вертати пішки в сторону Львова або очікувати на місци фір, які в відступах будуть їхати за наколесниками. 6) Перед самими перегонами на збірнім пункті учасники піддадуться лікарським оглядинам. 7) О год. 8-ій веч. цього самого дня в домівці Сокола Батька будуть роздані приладно нагороди. Секція забавова „Сокола Батька". Львів. Руська 20. 623 2—3

Дипльомована консерватористка з державним іспитом, учениця проф. Курца, СТЕФАНІЯ НАДРАГА уділяє лекції гри на фортепяні і приготовляє до державного іспиту між 3—6 Львів, Городецька 22, I 617 3—3

Засідання Виділу „Союза Українок" відбудеться в четвер дня 14 вересня о год. 6 вечером (точно!) в домівці товариства. Взивається всіх членів безумовно явитися або оправдати свою неприсутність. 2—?

Важне для Городеччини і Янівщини. В неділю дня 17. вересня с. р. о год. 7 вечер улаштовує акад. хор „Бандурист" зі Львова величавий концерт в салі тов. „Поміч" в Городку. По концерті равт з танцями і несподіванки. Вступ за запрошеннями, по які зголошуватися у ВП. п. судді Мартинюка Осипа в Городку. — *Комітет.* 667 1—1

Оголошення.

Сенат Української Господарської Академії в Ч. С. Р. в Подєбрадах доводить до відома всіх заінтересованих, що прийом в студенти Академії закінчений і нові прохання більше розглядатися не будуть. — СЕНАТ УГА. 666 1—1

На „Рідну Школу" зложив д-р Василь Смолин 2000 мп. і кличе на сю суму усіх Товаришів, котрі в липні 1889 р. зложили іспит зрілости в акад. гімназії у Львові. 1—1

Перестерога! Перестерігається громадян, щоби були обережні перед Петром Людкевичем з Липиці долішної, бо се хрунь, а при тім великий обманець. Уважайте Людкевич, що за своє поступовання можете і в коротці будете покликані до відвічальности. — Володимир Ятимець і Петро Савчак. 647 1—1

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Хто знав-би що про **Василя Харчуна** з Барилова пов. Радехів, що служив при 80 п. п. б. австрійської армії, та пропав в боях під Сінявою 1914 р. в падолисті, буде ласкавий повідомити за зворотом коштів уряд парохії Барилів, п. Радехів. 662 1—1

Дрібні оголошення.

МОТОРИ ропні від 6 до 120 HP, машини, млинське каміння, трансмісії, паси по конкуренційних цінах поручає „ПІЛЬОТ" Львів, Баторого 4 23—30

ПРЯМОДЕРЖАКИ для шкільної молоді проти творення ся горбів. Гумові панчохи на жиляки ніг. Черевні опаски на ґумах для жінок. Бандажі системи д-ра Лєведана проти найбільшого випадання матиці. Бандажі руптурові (Leistenhodenbruch) і т. п. Цінники даром Б. Поличек, Самбір 105. 3-7

ВІДЗНАЧАЮЧИЙ матурист прийме зі всіх класс лекцію у Львові за удержання. Відповідна доплата. Порука за науку. Зголошення до Адмін. під „Солідний". 669 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

ЧВ: 25301 / VI.

Львів, 9. вересня 1922.

Виділ Самоуправний у Львові, продасть висортовані акта в скількости около 10.000 кг. Оферти треба вносити до 16. ц. м.

В ціли поінформовання ся про услівя продажі і оглядення предмету продажі, належить зголошуватися в повседневні дні між годиною 9—12 в бюрі директора канцелярії Тимчасового Виділу Самоуправного вул. Костюшка 9, I. пов.

Тимчасовий Виділ Самоуправний.

663 1—1

Надзвичайні Загальні Збори

Тов. вз. кр. „ДОБРОБИТ"

стов. зареєстр. з обм. порукою

в Ярославі

відбудуться в пятницю, дня 29. вересня 1922 о год. 1 з полудня в салі власній з слідуючим дневним порядком:

Принятте нового статута.

На случай браку комплету, відбудуться Надзвичайні Загальні Збори того самого дня, з тим самим порядком також о год. 2 з полудня, з правосильностю рішень на основі § 47 статута.

670 НАДЗІРНА РАДА. 1—1

ПОЗІР ПІДГАЄЧЧИНА!

Дня 29. вересня 1922 р. о год. 2 попол. відбудуться без огляду на число явившихся членів

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Філії „Просвіти" в Підгайцях

в домі читальні „Просвіти" з таким дневним порядком:

1) Відчитання звіту з останніх Загальних Зборів.
2) Звіт Виділу з діяльности за послідний рік.
3) Вибір нового Виділу.
4) Внески і запити.

Проситься всі читальні „Просвіти" вислати своїх відпоручників.

664 *Виділ.* 1—1

Наздвичайні Загальні Збори

ГОСПОДАРСЬКО - ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПОВІТОВОЇ СПІЛКИ

стов. зар. з обмеженою порукою

в ПІДГАЙЦЯХ

відбудуться дня 29. вересня 1922. о год. 11. перед полуднем в домівці читальні „Просвіти" в Підгайцях з слідуючим денним порядком:

1) Відчитання протоколу з послідних Загальних Зборів.
2) Звіт Управи з дотеперішної діяльности.
3) Зміна статута, згадно переміна стовариншення на кооперативу.
4) Доповняючий вибір Надзірної Ради.
5) Затвердження одного члена Управи і двох заступників.
6) Внесення і запити.

На случай браку приписаного комплету відбудуться другі Загальні Збори того самого дня в тім самім місци о 12. год. в полудне.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ:

Стефан Левицький голова. 665 1—2 *Осип Лада* секретар.

Присилайте передплату!

Ширіть наш часопис!

СПІВАНИК для дітей дошкільного та - - шкільного віку - - УКЛАДУ Мих. Гайворонського

1—?

МАЄ НА СКЛАДІ КНИГАРНЯ СТАВРОПИГІЙСЬКОГО ІНСТИТУТА в Львові — — — Українського Педагогічного Товариства — — ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 3.

БЕҐЛЯЙТЕР і МЕНКЕС

ЛЬВІВ, вул. Колонтая 7. і вул. Казимирівська 33. Телеф. 394. Адреса телеґр. „МЕНТЕР"-Львів.

· ПРЕДСТАВНИЦТВО:

ГЕРМАН МИЛЄН Акц. Тов. Познань.	**ПАРОВІ МЛИНИ** Найман і Ска Бяла.

ПШЕНИЧНА І ЖИТНА МУКА

Перетвірня хем. дерева Ска акц. Радом калефонія, терпентина, деревна смола, пивоварська живиця і т. п.	Societe Italiana di Produtialimenti L. TORRIGIANI Societe anonima — РИМ сардинки, рибні і яринові консерви.

Поручають вироби тих фірм по стисло оріґінальних млинських еґл. фабричних цінах. 620 2-2

Приймуть представництво ще кількох поважних промислових і торговельних фірм.

Милий дарунок для української дитини!

Купуйте і впроваджуйте до шкіл

Букварь нової системи багато ілюстрований із новим оригінальним і цікавим змістом п. з. — — — — — —

Перша книжечка до читання для українських дітей Матвійчука, Матієва, Монастирського, Куриласа, Кульчицької і Татуха.

Букварь цей, випрацьований з рамени і поручення української шкільної комісії, дістав урядову апробату.

Заряди всіх шкіл у Галичині дістануть наказ впровадити згадану книжку ще цего року до шкільного вжитку.

Згадану книжку, також усі инші видання державного видавництва, як рахунки на I. класу, школу народну ч. II., III. і IV., читанку для виділових шкіл, Вид-а Осолінеум Szkółka ч. I., III, і IV. спроваджувати через

СОЮЗ УЧИТЕЛЬСЬКИХ СПІЛОК у Львові

XXIV. **вулиця Оссолінських ч. 8.** 1—2

ПОЗІР! Ціни шкільних приборів піднеслися в послідних днях від 20—50 прц., шкільних підручників навіть до 100 прц.

ПЛУГИ легкі, залізні, типу Сака Еб і оригінальні чеські — — — — — — — СІЧКАРНІ

ВЖЕ Є НА СКЛАДАХ

Краєвого Союза господарських Спілок

у Львові вул Городецька ч. 95., в Перемишлі, Косцюшка ч 5 в Стрию, Ринок ч. 6. і в Коломиї, Ринок ч. 40.

IV. 2—3

Письменні замовлення слати на адресу Союза: Львів, вулиця Зіморовича ч. 20

НИТКИ

вс. рода, до шиття і вишивання, гуртом і на дрібно продає дешево і поручає свої від 22 літ ведені робітні суконь і білля. — — —

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА **„ТРУД"** — ЛЬВІВ, — Ринок ч. 39.

XV 8—?

Овочеві ЩЕПИ

і корчі в осени і на весні

643 2—10 достарчить

Садівничо-огороднича заведення

✱✱ А. Терпиляка ✱✱

Залуква - Галич.

ОКОЛО 40 моргів ґрунту в однім комплексі на передмістю повітового міста Сх. Галичини 3. км. від залізничої стації, без будинків, відкритий вже нафтовий терен до сейчасної продажі. Інформацій уділяє Д-р Бернард Крайсберг в Дрогобичі.

605 6—6

ПОШУКУЮ сейчас інструктора до дітей з вищих клас гімназії. Зголошення о. Гринчук, Матієва п. Лабова. 674 4-4

ІНСТРУКТОРА до двох дітей, V. кл. реальн. гімн. і II. кл. гімн., пошукує парохіяльний уряд Węglówka ad Krosno.

650 2—3

ЦЕРКВИ

XVI.

будинки, млини, доми, фабрики, каміниці і т. д

6—20

проєктує і будує — а також :: :: достарчає увесь потрібний :: ::

БУДІВЕЛЬНИЙ МАТЕРІЯЛ

„УБУС"

(Український Будівельний Союз)

ЛЬВІВ, вул. Осолінських ч. 6.

„НА ЧУЖИНІ" календар-альманах української еміґрації на рік 1923.

під загальною редакцією ВЯЧЕСЛАВА ПРОКОПОВИЧА. Художню частину впорядковує ПЕТРО ХОЛОДНИЙ.

618 1—3

Книжка подає відомости про життя політичне, економічне, культурне української еміґрації в Польщі, Німеччині, Австрії, Румунії, Угорщині, Болгарії, Сербії, Туреччині, Прибалтійських землях, Франції, Єгипті, північній і полудневій Америці, а також низку статей загального характеру, присвячених вияснению потреб і завдань еміґрації та посмертні згадки. — Книжка має бути оздоблена визирунками, портретами, репродукціями з картин, картами і діаграмами. — Фірми, які забажали б подати свої оголошення до календаря, просить надіслати в найкоротшому часі текст оголошення до редакції календаря. — ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ: сторінка 32.000 мп., ½ сторінки 16.000 мп., і ¼ сторінки 8.000 мп. — Уплата за оголошення може бути зроблена по виході книжки, але кожда фірма, що дає оголошення мусить зазначити, що по виході в світ календаря вона зобовязується негайно вирівнати свій борг. — Хто дає оголошення до календаря, той даремно одержує книжку.

Адреса календаря: **Warszawa, Al. Róż 6, m. 9. Redakcyja Kalendaria.**

За редакцію відповідає Володимир Целевич.

З друкарні Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.